

Εργασία της μαθήτριας Σεμερτζίδου Ελένης

Ρέα Γαλανάκη, *Ελένη ή ο Κανένας*, εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα 2003

Το έργο *Ελένη ή ο Κανένας* της Ρέας Γαλανάκη αποτελεί μυθιστορηματική βιογραφία της γνωστής ζωγράφου Ελένης Μπούκουρα, η οποία γεννήθηκε στις Σπέτσες τη χρονιά που ξεκίνησε η Ελληνική Επανάσταση, δηλαδή το 1821. Ο πατέρας της ήταν ναυτικός και πολύ καλλιεργημένος άνθρωπος που αργότερα ίδρυσε στην Αθήνα το πρώτο θέατρο που πήρε το όνομά του. Ο πατέρας της ήταν άνθρωπος με μεγάλη κατανόηση και συμμαριζόταν τα όνειρα της κόρης του· έτσι η Ελένη δεν περιορίστηκε από τα αυστηρά όρια που έθετε η κοινωνία για τις γυναίκες. Όσον αφορά τα μαθήματα ζωγραφικής η Ελένη φοίτησε σε Παρθεναγωγείο, όπου ζωγράφιζε τις συμμαθήτριές της στα διαλείμματα. Ο πατέρας της μόλις ανακάλυψε το ταλέντο και τις φιλοδοξίες της προσέλαβε τον Ιταλό ζωγράφο Ραφαέλο Τσέκολι, για να της παραδίδει κατ' οίκον μαθήματα. Ο Τσέκολι πρότεινε στην Ελένη να ταξιδέψει στην Ιταλία, χώρα με μεγάλη παράδοση στις καλές τέχνες. Ωστόσο το πρόβλημα ήταν ότι οι Ακαδημίες των Τεχνών της Ιταλίας δεν δέχονταν γυναίκες, γιατί δεν ήθελαν να τις εκθέσουν στη θέα του γυμνού μοντέλου.

Το γεγονός αυτό δεν αποθάρρυνε την Ελένη, αλλά το 1848 μεταμφιέστηκε σε άντρα και μαζί με τον πατέρα της αναχώρησε για την Ιταλία. Η παρενδυσία επέτρεψε στην Ελένη να φοιτήσει στις σχολές της Ρώμης και της Νάπολης, όπου γνώρισε τον ζωγράφο Φραντσέσκο Σαβέριο Αλταμούρα καταγόμενο από την Κέρκυρα. Εκτός από καλλιτέχνης ο Αλταμούρας ήταν θερμός εθνικιστής και συμμετείχε στην Ιταλική Επανάσταση. Συνελήφθηκε και καταδικάστηκε σε θάνατο, αλλά κατόρθωσε να αποδράσει. Το 1852 Ελένη και ο Σαβέριο Αλταμούρα παντρεύτηκαν και απέκτησαν τρία παιδιά, τον γνωστό θαλασσογράφο

[Ιωάννη Αλταμούρα](#), τη Σοφία και τον Αλέξανδρο. Αργότερα όμως ο Αλταμούρα εγκατέλειψε την Ελένη για χάρη της Βρετανής ζωγράφου Τζέιν Μπέναχ Χεί, παίρνοντας ωστόσο μαζί του και τον μικρό Αλέξανδρο. Η Ελένη απογοητευμένη και πικραμένη επέστρεψε στην Ελλάδα με τα δυο παιδιά της. Την πρώτη περίοδο έμεινε στην Αθήνα μαζί με τους γονείς της μέχρι τον θάνατο του πατέρα της και αφού πέθανε η κόρη της η Σοφία, ανύπαντρη στα είκοσί της χρόνια, επέστρεψε στις Σπέτσες. Ο Ιωάννης σπούδασε ζωγραφική το 1878 στην Κοπεγχάγη με υποτροφία του Γεωργίου του Α, ενώ στα είκοσι έξι του πέθανε στις Σπέτσες από φυματίωση. Η Ελένη Αλταμούρα Μπούκουρα έζησε απομονωμένη στο σπίτι στις Σπέτσες και πέθανε εκεί τον Μάρτιο του 1900 έχοντας ζήσει μια δυστυχισμένη ζωή. Επειδή η ζωγράφος έκαψε το σύνολο σχεδόν του εικαστικού της έργου, το οποίο θα μας επέτρεπε να συναγάγουμε κάποια συμπεράσματα, παραμένει για εμάς μια μυστηριώδης και σίγουρα τραγική μορφή.